

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Cum Religioso, num. 25.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

na paraphernalia : secundo ea , quo-
rum habet liberam administratio-
nem : tertio , quæ vir tacitè vel expre-
sè concedit : tacitè autem concedere
censetur ea , quæ similes mulieres e-
jusdem conditionis solent ludo expo-
nere , vel in alias usus pro suo arbitrio
consumere , ut superius & suo lo-
co diximus .

a sup. tr. 1. t. 2. §. 3.

20. Maritus , inscia nolenteque u-
xore , ea exponere ludo potest , quæ
sunt liberè sua : quare quamvis non
raro peccat , etiam in his exponendis ,
peccato contra filiorum charitatem ,
& familiæ , si propter ludum ijs gravi-
ter necessaria desint ; tamen colluden-
tes , si vincant , non obligabuntur ad
restitutionem , quia à potente aliena-
re pecuniam accipiunt . Quæ vero ad
uxorem pertinent , ludo committere ,
ea invita , maritum non posse , nimis
est manifestum , de quibus bonis di-
ctum est satis , dicto tr. 1. cap 2. 6. 3.

21. Servus potest ludo exponere
peculium , id est , ea , quæ sub suo ple-
no dominio sunt : quæ autem sint e-
jusmodi , vide superius dicto cap. 2
§. primo .

22. Quid de famulo , qui ludit pe-
cunijs , quas depositas apud se habet ,
domini sui ? Idem quare de deposita-
rio non famulo .

Respondeo , vel de peccato interro-
gas , vel de obligatione restitutionis .

23. Si de primo , peccat , quando do-
minus esset graviter in vitus , quia in-
juria est , te re mea velle uti , me re-
pugnante . Quoniam vero , quando
nullum damnum evenit domino (ut
si famulus promptus est in reddendo)

(deposito , ut primum dominus illud
poposcerit) non est gravis rationabi-
liter injuria , ideo tunc erit à peccato
saltē mortali depositarius excusan-
dus . Idem certè b selet concedi fa-
mulo , si is pari promptitudine red-
dendi , sine ullo domini damno , nego-
tietur pecuniam ejusdem apud se de-
positam , applicando sibi lucrum .

b sot. alijq. apud Reb. 2. p. qu. 4.
num. 22.

24. Si de restitutione loquaris , erit
distinguendura : c si enim nomine
suo famulus illam pecuniam ludo
committat , debebit quidem eam red-
dere , non vero , quod ex ludo luca-
tur .

c Reb. 1. c.

Ratio est , quia sicuti damno suo lu-
dit , sic lucro suo acquirit : at si nomi-
ne domini , utrumque debebit , sortem
quia est domini ; lucrum , quia do-
mini nomine acquisitum est .

25. Religiosus vel ludit cum con-
sensu superioris , sive tacito , sive ex-
presso , vel sine consensu . Si sine con-
sensu , dico primò , certum esse , ipsum
contrahere obligationem restitutionis ,
tum illius , quod ipse lucratur , quod
certe deber restitui collusori ; tum il-
lius , quod idem Religiosus perdit ,
quod à victore debet monasterio resi-
tutui , & in victoris defectu ab ipsomet
Religioso de proprio peculio , si illo
fruitur , vel alio simili modo , ut de
Religioso furtum committente dicte-
tur universim inferius . d Ratio hu-
jus dicti est , quia contractus est na-
litus , ut ex dictis patet .

d infr. tr. 4. p. 2. §. 1.

Si cum consensu Superioris ludit
Religio-

Religiosus^t, dico secundō, non esse ob pecunijs paternis: solum addo, in partē seculari, præsertim nobili ac divitius est validus, possetque esse utilis monasterio.

Inquires: potestne Religiosus consumere ludo, quod habet tacitē, vel expressē à Prælato in suam honestam recreationem? id, quod etiam potest quari de Religioso, qui ad scientias v.g. discendas, vel ad alia negotia sufficientur extra monasterium; debet enim & is habere aliquid proportionatum in suam honestam recreationē.

Respondeo: Rebellus e docet, fūc nullam esse obligationem restituendi, quia Prælati, etiam si prohibent ludum suo Religioso, solum sunt invitati in ludo, non in substantia alienationis; jam enim concedunt, eam summam alienari posse in recreationibus, quam summam esse quatuor vel quinque aureos ex centum annuis, doget idem Rebellus. Contra, Rodriguez f ait, semper adesse obligationem restitutionis, quia nunquam presumitur Prælatorum licentia, ad expendendum in ludo. Sed est distinguendum: si ludus sit prohibitus, & indecens statui Religioso, puto cum Rodriguez, numquiam præsumi licentiam, ne ad substantiam quidem: quare tunc adesset, præter peccatum, onus restitutionis: si sit licitus & honestus, cum presumatur licentia, saltem quoad substantiam alienationis, utrumque onus peccati & restitutio- nis evitabitur.

e Rebcl. l. c. q. 4. n. 6. f Redr. r. 2.
g. Reg. 18. ar. 3.

27. Quod dico de Religioso, dictum intellige de filio seculari, ludente cura-

pecunijs paternis: solum addo, in partē seculari, præsertim nobili ac divitius est validus, possetque esse utilis monasterio.

Inquires: potestne Religiosus consumere ludo, quod habet tacitē, vel expressē à Prælato in suam honestam recreationem? id, quod etiam potest quari de Religioso, qui ad scientias v.g. discendas, vel ad alia negotia sufficientur extra monasterium; debet enim & is habere aliquid proportionatum in suam honestam recreationē.

28. Fur & usurarius, similaresque, vel ludo exponunt eandem rem numero, quā furati sunt, vel ejus pretium: si primum, collusor, qui, etiam bona fide lucratur, debet, ubi furum cognovit, rem domino, non ipsi furi, vel usurario (quidquid alij g dicant) restituere, quia dominium rei ablatæ semper remanet apud dominum: facta autem hac restitutione, fur tenebitur, estimationem rei ipsi collusori restituere: nam contractus iudi fuit justus & validus, unde justē h collusor illam estimationem acqui- sivit. An ut recuperet, quod justē jam vicit, possit collusor rem reddere furi, colligi potest ex dicendis tr. 3. c. 3. §. 2. & 3.

g. innominati apud Reb. 2. p. q. 4. n. 4.
h. Mol. d. 518.
29. Quod si collusor sciebat, rem fuisse furtivam, & nihilominus lufit, Molina l negat, furem debere restituere collusori illā rei estimationem, quia contractus iudi fuit nullus, ut ge- te de re scienter aliena.

l. Mol. d. 337. n. 6.
30. Si secundum, id est, si à fure
Q. q. 2 compir-

Fures ludentes.

